

Cena za vášeň

Pocit z dobře vykonané práce. Byla by to jen fráze, kdybychom jej chtěli popsat slovy. Musí se zažít! Je tak důležitý, že mu neváháme mnohé (někdy takřka všechno) obětovat. Jako první své zdraví.

Vášeň. Přesně to mají společné. Primabalerína Národního divadla, sochařka, světová rekordmanka v dálkovém plavání, houslistka a chiruržka... Na první pohled zcela odlišné osobnosti žijící v jiném prostředí, věnující se jiné profesi. Věnují se jí ovšem se stejnou či velmi podobnou vášní. Ani jedna z nich si nedovede představit,

že by dělala v životě něco jiného. Že tahle „profesionální“ vášeň bolí? To všichni moc dobře víme. A přesto každý den znovu a znovu vystavujeme své tělo nezdravé zátěži, přepínáme své síly, důkladně a systematicky se huntujeme, jak se tak hezky česky říká... Většinou si nebezpečí s tímto počínáním spojená také velmi dobře uvědomujeme.

A následky? Řešíme teprve, když už to doslova nemůžeme vydržet. Tedy většinou pozdě. „Jsme od malička zvyklí se řídit výkonostním tréninkem. Měříme čas, počítáme body, chceme po dětech, aby udělaly deset kliků a dvacet sklapovaček. Když jde o začínající hudebníky, také je motivujeme pouze výkonem. A to je

chyba,“ řekl časopisu Sanquis docent Pavel Kolář. Přední český fyzioterapeut sám musel kvůli zdravotním problémům před lety zanechat gymnastiky, a tak dnes moc dobře chápe, co prožívají lidé, když jsou nuceni změnit profesi. Možná by nemuseli, kdyby se od počátku soustředili na prevenci a kdyby se naučili správně naslouchat svému tělu.

*Bez baletu?
Nemohu být.*

Tereza Podařilová,
primabalerína

Jako malá objevila fotografii maminky stojící na baletních špičkách. Moc se jí líbila. A tak v první třídě začala chodit se spolužačkou do baletního kroužku a později do baletní přípravky Národního divadla. Dnes je jeho přední hvězdou... Cesta na taneční vrchol ale bývá lemována nemalými zdravotními riziky a potížemi. Jenže Terezu Podařilovou nic z toho nezaskočilo. Jak říká, bolest je důležité překonat, na jevišti na ni zapomenout a naučit se správně pracovat se svým tělem.

Vždycky budu dělat sochy!

Markéta Korečková,
sochařka

Markétu Korečkovou od dětství přitahovaly věci, které se dají modelovat, přetvářet rukama. O mnoho let později, při studiích sochařství na pražské AVU, si uvědomila, že nechce v životě dělat nic jiného. Už tehdy se však také začala setkávat s riziky, která tato zdánlivě bezproblémová práce obnáší. Nejde jen o to, že na vytváření svých uměleckých objektů musí mít pořádnou sílu. Mezi sochaři je dnes velmi populární materiál zvaný epoxid a Markéta z něj vytváří objekty, jež oceňují milovníci umění i kritika. Epoxid je však nebezpečný, žíravý. Vdechování jeho rakovinotvorných výparů ohrožuje Markétino zdraví. Přesto nikdy nezařadovala, že by vsadila na jinou profesi.

Hudbou těším lidi. To je nádhera.

Jitka Kokšová,
houslistka

První koncert s orchestrem absolvovala v devíti letech. Její cesta na konzervatoř pak byla jasná, následovala studia na AMU a úspěšný konkurz do nejprestižnějšího českého orchestru, České filharmonie. Hodiny a hodiny cvičení a přípravy si ale po celá ta léta vybíraly svou daň: nepříjemné brnění rukou, bolavé levé rameno, záda i krční páteř. Protáhnout si tělo při sportu však houslistka nemůže – většinu podobných aktivit má zakázaných, protože si nesmí poranit ruce. Vypadá to jako začarovaný kruh. Ale Jitka Kokšová možnost, že by se své práce kvůli bolesti vzdala, nepřipouští.

Moje práce má smysl.

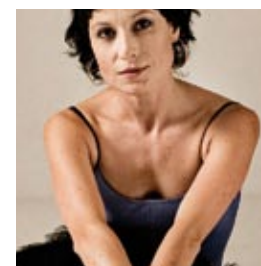
Markéta Kotrnoch-Knížková,
lékařka

Jako chirurgka na dětském oddělení Fakultní nemocnice Bulovka se zabývá nejen klasickou chirurgií, ale provádí také náročné plastické operace. Když se popálí malé dítě, zachraňuje, co se dá. Operuje také hemangiony, což jsou vrozené cévní nádory v obličeji, které často deformují třeba polovinu tváře. Dívky zoufalé z toho, že se nikdy nebudou líbit klukům, zbavuje handicapu a umožňuje jim tak žít plnohodnotně. Také její dobrý pocit z práce je bolestně vykoupen: když operuje a sedí nad pacientem hodiny se skloněnou hlavou, odnáší to její krční páteř. Svou práci ale miluje. Bezvýhradně.

Bolest cítíte dočasně. Když to vzdáte, je to navždy.

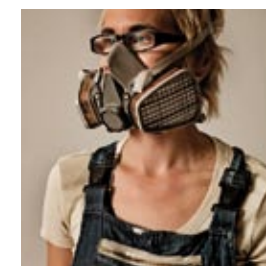
Yveta Hlaváčová,
plavkyně

Je držitelkou světového rekordu v překonání kanálu La Manche. Ve vodě přitom strávila 7 hodin a 25 minut. Jako první žena pokořila Vltavu. Tehdy byla během sedmi dní ve vodě celkem 30 hodin a 27 minut. Kromě toho má doma dvě medaile z mistrovství Evropy v dálkovém plavání, za svou kariéru překonala šedesát českých rekordů. Posouvání hranic možností a schopností ji zkrátka baví, i když se takové extrémní výkony podepisují na jejím těle. Ve vodě bojuje s únavou, nevolnostmi i živlem samotným.

Tereza Podařilová,
primabalerína

Na taneční konzervatoři už věděla, že nic jiného dělat nechce. „Mívali jsme ze špiček krvavé puchýře na prstech u nohou. Silně jsme je obvázali, aby se odkrvily, a tančili jsme dál. Neodradilo mě to, uvědomila jsem si, jakou daň si balet vybírá.“ Později měla Tereza například vážný úraz holeně. „Říká se tomu únavová zlomenina. Byla to taková bolest, až mě dokonce napadlo, že už nezvládnou návrat zpátky.“ Jindy ji zase z Labutího jezera odvezli přímo do nemocnice. „Myslela jsem, že mám namožené břicho a záda, měla jsem ale ledvinovou koliku. Lékaři se divili, že jsem to nechala dojít tak daleko, já jen cítila bolest břicha a zad a netušila jsem, že to může být něco jiného.“ O tom, že by kvůli bolesti skončila, neuvažuje. „Balet je pro mě droga, na kterou jsem zvyklá, miluju jej. V podstatě bez něj nemohu být.“

Markéta Korečková,
sochařka

Umělecká dráha talentované Markéty Korečkové začala na sochařské střední škole. „Už v prvním ročníku jsme opracovávali kámen tvrdý jako žula,“ vzpomíná. Další, horší riziko svého oboru poznala na AVU: oblíbený materiál sochařů, žíravý epoxid. Má jedovaté, rakovinotvorné výpary. „Než jsme se ale dozvěděli, že je nutné používat masky a respirátory s chemickými filtry, všichni jsme dostávali alergie, bývali jsme přiotrávení.“ Jiná, stejně vhodná a méně škodlivá látka zatím u nás není dostupná. Podobné problémy Markétu od sochařství neodrazují. „Je to určitě vašeň, nechávat vznikat tvary, vyjadřovat se k aktuálním věcem...“ Občas si musí dát detoxikační kúru: speciálními preparáty či pobytem na moři. I kdyby se bolesti spojené s její prací zhoršily, neopustila by ji: „Mohla bych pracovat například s papírem,“ říká.

Jitka Kokšová,
houslistka

„Poprvé mě opravdu hodně bolely ruce na konzervatoři. Cvičila jsem i osm hodin denně.“ U houslí přesto zůstala a později udělala konkurz do České filharmonie. „Práce ve špičkovém orchestru mě strašně baví. Na koncertech mohu těšit lidi, dostanu se do světa a mohu poznávat významné dirigenty a sólisty, se kterými bych se jinak nesetkala,“ říká Jitka Kokšová. Kromě rukou ji z dlouhého sezení a držení nástroje bolí především levé rameno, záda a krční páteř. Má skoliózu, musí dělat speciální cviky na vyrovnání páteře. „Potřebuji se neustále uvolňovat. Pokud je to možné, chodím alespoň na masáže.“ Jitka Kokšová si určitě neumí představit, že by musela skončit. „Bojovala bych. Problémy zkrátka budu řešit, až nastanou,“ uzavírá.

Markéta Kotrnoch-Knížková,
lékařka

Dlouhé hodiny strávené v předklonu nad pacienty při operacích se projevují především bolestí její krční páteře. „Jednu dobu byly už opravdu neúnosné. Ládovala jsem se prášky proti bolesti, abych vůbec mohla operovat.“ Musela proto začít s pravidelným posilovacím zádových svalů. Její stav se hodně zlepšil, stoprocentně v pořádku ale stále není. Krční páteř cítí při jakékoli změně počasí. Někdy ji zase přepadne silná migréna, během níž bolest prudce vystřeluje z páteře směrem do hlavy. Trpí tím prý většina jejích kolegů. Přesto Markéta dělá tuhle profesi už dvacet let. Důvod? „Když propouštíte zdravé dítě z nemocnice, zaplaví vás obrovská radost. Moje práce má smysl.“ Kdyby se jí někdo zeptal, jestli by do toho šla znovu, odpověděla by bez váhání: „Stoprocentně ano!“

Yveta Hlaváčová,
plavkyně

„Bolelo mě snad už všechno. Velmi namáhaná jsou ramena. Ve velkých bolestech musím plavat i několik hodin.“ Často plave ve studené vodě, až modrá zimou. K dalším „pracovním úrazům“ patří třeba krvavé odřeniny od plavek, popálení od medúz... Ve vodě trpívá i nevolností, někdy dokonce zvrací – to kvůli mořské nemoci nebo přehřátí organismu. V Dubaji plavala ve vodě, která měla 35 stupňů Celsia. „Bylo to o život. Ale nic není bez tvrdé práce.“ Proč pořád bojuje o nové rekordy? „Neustále posouvám hranice svých schopností fyzických i psychických. Bolest navíc odezní, ale když se vzdáte, zůstane vám to v hlavě navždy. Stejně jako vědomí, že jste něco dokázali.“ Po každém sportovním výkonu bývá unavená, ví však, že odvedla dobrou práci. „Ten pocit mám moc ráda. Těžko se popisuje. To se musí zažít.“ ■